

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/199486,Dziedzictwo-Anny-Walentynowicz-Gdansk-27-marca-2024.html>
01.05.2024, 17:04

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” - Gdańsk, 27 marca 2024

W środę 27 marca 2024 r. w Hotelu Focus Premium w Gdańsku-Wrzeszczu odbyła się dyskusja „Dziedzictwo Anny Walentynowicz”. Z dr. hab. Sławomirem Cenckiewiczem, biografem Anny Walentynowicz, rozmawiał dr Marek Szymaniak, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku. W spotkaniu wzięli udział prezes IPN dr Karol Nawrocki.

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Na zdj. prezes IPN dr Karol Nawrocki. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

„Dziedzictwo Anny Walentynowicz” – Gdańsk, 27 marca 2024. Fot. Michał Mieczowski (IPN)

Solidarność w polskiej pamięci narodowej, polskiej historii,
ale też świadomości gdańszczan jest wielkim fenomenem.
Był on kontynuacją genu polskiej wolności, wyrazem
wielkiego pragnienia Polaków do życia w niepodległej Polsce

– mówił prezes IPN dr Karol Nawrocki, rozpoczynając spotkanie poświęcone niestrudzonej działaczce Wolnych Związków Zawodowych. Wspomniał również o bulwersującej sprawie zniknięcia w 2023 r. tablicy ku czci Anny Walentynowicz z fasady budynku przy al. Grunwaldzkiej 49 w Gdańsku-Wrzeszczu, gdzie mieszkała działaczka opozycji antykomunistycznej. Wyraził nadzieję, że władze miasta jak najszybciej upamiętnią w tym miejscu Walentynowicz.

Anna Walentynowicz jest i zawsze pozostanie ikoną „Solidarności”, a jej niezłomna postawa jest inspirująca – zgodzili się uczestnicy spotkania poświęconego dziedzictwu bohaterki polskiej drogi do niepodległości.

W wydarzeniu udział wzięli m.in. europoseł Anna Fotyga, radni miasta Gdańska, działacze opozycji antykomunistycznej oraz mieszkańcy Gdańska.

Anna Walentynowicz, ur. 15 VIII 1929 we wsi Sienne niedaleko Równego na Wołyniu (obecnie Ukraina), zginęła 10 IV 2010 w katastrofie lotniczej k. Smoleńska (Rosja).

Córka Nazara (zm. 1995) i Pryśki Lubczyk (zm. 1937), ukraińskich sztundystów. Pod koniec 1943 przedostała się z polską rodziną Teleśnickich pod Warszawę. Od 1945 pracownica gospodarstwa rolnego pod Gdańskiem, następnie piekarni, w 1950 pakowaczka w Gdańskich Zakładach Przemysłu Tłuszczowego Amada, 1950–1991 (z przerwami) spawacz, od 1966 suwnicowa w Stoczni Gdańskiej im. Lenina; w 1. połowie l. 50. przodowniczka pracy socjalistycznej (270% normy). I–VIII 1951 członek ZMP, delegat na zjazd młodzieży socjalistycznej w Berlinie; następnie członek Ligi Kobiet, przewodnicząca LK w Stoczni, działaczka na rzecz praw pracowniczych. W XII 1970 uczestniczka demonstracji pod KW PZPR i siedzibą Polskiego Radia w Gdańsku, uczestniczka strajku w SG, przygotowywała posiłki. 25 I 1971 uczestniczka spotkania w SG z I sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem. Od 1978 członek WZZ Wybrzeża, udostępniała mieszkanie na punkt kontaktowy, redaktor niezależnego pisma „Robotnik Wybrzeża”, kolporterka, współorganizatorka obchodów rocznic Grudnia '70; wielokrotnie zatrzymywana na 48 godz., poddawana rewizjom.

7 VIII 1980 zwolniona z pracy (5 miesięcy przed emeryturą), żądanie jej przywrócenia stało się 1. postulatem strajku w SG, który wybuchł 14 VIII 1980; 16 VIII 1980 przywrócona. 14–31 VIII 1980 uczestniczka strajku w SG, 16 VIII 1980 (po zakończeniu przez Lecha Wałęsę strajku) z Aliną Pienkowską zatrzymywała przy bramie nr 3 wychodzących ze Stoczni robotników i wzywała do kontynuacji strajku, następnie członek Prezydium MKS, sygnatariuszka Porozumień Sierpniowych; od IX 1980 w „S”, członek Prezydium Komitetu Założycielskiego w SG, członek Prezydium MKZ w Gdańsku. W X 1981 podczas spotkania z robotnikami w Radomiu dwóch funkcjonariuszy SB (we współpracy z TW Karol) podjęło próbę jej otrucia za pomocą leku Furosemidum. 3 IV 1981 w wyniku konfliktu z L. Wałęsą decyzją Prezydium KZ SG odwołana z Prezydium MKZ Gdańsk. Gość I KZD. W XI 1981 sygnatariuszka Deklaracji ideowej Klubów Rzeczypospolitej Samorządnej Wolność–Sprawiedliwość–Niepodległość.

14–16 XII 1981 współorganizatorka strajku w SG, po pacyfikacji zatrzymana, 18 XII 1981 internowana w Ośr. Odosobnienia w Bydgoszczy–Fordonie i Gołdapi, w VII 1982 zwolniona. W VIII 1982 aresztowana pod zarzutem zorganizowania strajku w SG w XII 1981, osadzona w AŚ w Gdańsku, AŚ Warszawa–Mokotów i ZK w Grudziądzu, 30 III 1983 skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu na 1 rok i 3 miesiące więzienia w zawieszeniu na 3 lata; zwolniona z pracy. 16 XII 1983 ponownie aresztowana za próbę wmurowania (z Kazimierzem Świtoniem i Ewą Tomaszewską) tablicy upamiętniającej pacyfikację KWK Wujek, osadzona w ZK w Lublińcu, zwolniona w IV 1984 ze względu na stan zdrowia; 18 II

1985 – 31 VIII 1986 inicjatorka i uczestniczka głódówki rotacyjnej w kościele Narodzenia NMP w Krakowie-Bieżanowie. Od 1988 organizatorka sympozjów „W trosce o Dom Ojczysty”.

W 1989 przeciwniczka obrad Okrągłego Stołu. W 1989 współzałożycielka Fundacji Promocji Sztuki Sakralnej. 1989–1997 współpracowniczka pisma „Poza Układem”. Od 1991 na emeryturze.

W 2000 odmówiła przyjęcia tytułu Honorowego Obywatela Gdańska. Odznaczona Medalem Wolności przyznawanym przez amerykańską Fundację Ofiar Komunizmu (2005), Orderem Orła Białego (2006), Krzyżem Wolności i Solidarności (2018, pośmiertnie).

Dowiedz się więcej:

- [Anna Walentynowicz \(1929-2010\) – Patroni naszych ulic](#)
- [Sławomir Cenckiewicz, Adam Chmielecki, Anna Walentynowicz 1929-2010](#)
- [Sławomir Cenckiewicz „Nie oddałam tego walkowerem...”. O Annie Walentynowicz \(1929-2010\)](#)
- [Arkadiusz Kazański „Sierpień '80 w Gdańsku”](#)
- [Dodatek historyczny do „Gazety Polskiej Codziennie” \(12-15.08.2022\) w rocznicę urodzin Anny Walentynowicz](#)
- [Wystawa Anna Walentynowicz. Legenda „Solidarności” 1929-2010](#)
- [Wykład Anny Walentynowicz, Uczciwość - pierwszy warunek niepodległości. Anna Walentynowicz w USA o „Solidarności”, wyborach 1989... 16 czerwca 1989 r., USA](#)